

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Auksologia i metody oceny zdrowia dziecka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Biologia i zdrowie człowieka		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 01BZCS.14N.01364.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Biologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Maria Agnieszka Kaczmarek		
Prowadzący zajęcia	Maria Agnieszka Kaczmarek, Magdalena Durda-Masny, Zbigniew Czapla		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Ogólny: Przekazanie wiedzy na temat kluczowych koncepcji, metod i narzędzi auksologicznych stosowanych w ocenie zdrowia dzieci i młodzieży oraz o tym, jak zastosować tę wiedzę w warunkach klinicznych i badawczych.
C2	Szczegółowy: Zapoznanie studentów z teoretycznymi koncepcjami rozwoju człowieka oraz zasadami wzrostu i rozwoju od okresu prenatalnego, poprzez narodziny do dorosłości.
C3	Szczegółowy: Przekazanie wiedzy na temat czynników wpływających na wzrost i rozwój dzieci, w tym czynników genetycznych, żywieniowych, środowiskowych i społeczno-ekonomicznych.
C4	Szczegółowy: Wykształcenie umiejętności kompleksowej analizy parametrów wzrostu i interpretacji danych antropometrycznych u pacjentów pediatrycznych (0-18 lat).
C5	Szczegółowy: Zapoznanie studentów z praktycznymi scenariuszami wykorzystania wiedzy i umiejętności takich jak ocena zaburzeń wzrostu i monitorowanie rozwoju w pediatrycznych placówkach opieki zdrowotnej.
C6	Szczegółowy: Uświadomienie studentom problemów etycznych związanych z badaniami człowieka.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu biologii człowieka na poziomie szkoły średniej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie i złożoność procesu wzrastania i rozwoju fizycznego człowieka w zależności od współdziałania czynników genetycznych z czynnikami środowiska życia	BZC_K1_W07, BZC_K1_W10	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W2	zna i rozumie adaptabilne i adiustacyjne zmiany w rozwoju fizycznym człowieka w zależności od zmieniających się warunków życia	BZC_K1_W08, BZC_K1_W11	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W3	rozumie problemy natury etycznej związane z badaniami człowieka	BZC_K1_W13, BZC_K1_W14	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi dobrać odpowiednie metody analizy danych antropometrycznych, oceny indywidualnych trajektorii wzrastania, wyznaczania populacyjnych norm rozwojowych, prognozowania rozwoju dziecka w zależności od warunków życia	BZC_K1_U03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U2	krytycznie analizuje piśmiennictwo specjalistyczne, w tym w języku angielskim, oraz wyciąga wnioski w oparciu o dostępną literaturę	BZC_K1_U08, BZC_K1_U09, BZC_K1_U10	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U3	potrafi pracować w grupie i kierować pracami niewielkiego zespołu w zakresie oceny rozwoju fizycznego dziecka	BZC_K1_U09, BZC_K1_U10, BZC_K1_U11, BZC_K1_U12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	wykazuje otwartość na nowe dokonania w nauce	BZC_K1_K01, BZC_K1_K02, BZC_K1_K05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
K2	wykazuje gotowość do krytycznej oceny informacji na temat zdrowia człowieka zawartych w mediach społecznościowych	BZC_K1_K05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
K3	wykazuje gotowość do dzielenia się swoją wiedzą w społeczeństwie	BZC_K1_K06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Auksologia człowieka - definicja, przedmiot i zakres badań, kamienie milowe w rozwoju dyscypliny, holistyczna perspektywa badań auksologicznych	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
2.	Koncepcje wzrostu, dojrzewania i rozwoju. Etapy i wzorce wzrostu od okresu prenatalnego poprzez narodziny do dorosłości. Specyfika ludzkiego wzorca wzrastania na tle innych naczelnych.	W1, W3, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
3.	Zmiany morfologiczne, fizjologiczne i funkcjonalne w organizmie człowieka zachodzące od narodzin do osiągnięcia dojrzałości biologicznej. Zmiany fizyczne w okresie pokwitania. Zmienność somatyczna międzypopulacyjna i międzyosobnicza.	W1, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
4.	Genetyczne i środowiskowe źródła zmienności cech fizycznych człowieka: model interakcyjny (biokulturowy). Norma reakcji, plastyczność rozwojowa, plastyczność fenotypowa. Genetyczna i endokrynną regulacja wzrastania i dojrzałości biologicznej. Czynniki środowiskowe i ich znaczenie dla wzrastania i rozwoju dzieci.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
5.	Krzywa wzrastania, kanalizacja rozwoju i wzrastanie catch-up. Modele rozwoju fizycznego - konceptualne i matematyczne modele wzrastania wysokości i masy ciała, możliwości i ograniczenia interpretacyjne.	W1, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
6.	Ocena wzrostu i rozwoju: antropometria: techniki pomiarowe i standardy; wykresy wzrostu i dane referencyjne; interpretacja wzorców wzrostu i zaburzeń wzrostu; prognozowanie rozwoju dziecka w oparciu o indywidualne dane antropometryczne i wywiad środowiskowy.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
7.	Praktyczne zastosowania auksologii: studia przypadków i ćwiczenia praktyczne; analiza i interpretacja danych antropometrycznych w badaniach etiologii niskorosłości, zaburzeń odżywiania, wybranych chorób genetycznych i nieprawidłowości rozwojowych człowieka.	W1, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
8.	Zagadnienia bioetyczne w pediatrycznych badaniach auksologicznych.	W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Obecność na wykładach. Egzamin pisemny. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń. Kryteria oceny: bardzo dobry (bdb; 5,0): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 91 - 100% dobry plus (+db; 4,5): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 81 - 90% dobry (db; 4,0): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 71-80% dostateczny plus (+dst; 3,5): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 61 - 70% dostateczny (dst; 3,0): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 51 - 60% niedostateczny (ndst; 2,0): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 0 - 50%
Ćwiczenia	Obecność na zajęciach. Zaliczenie ćwiczeń na podstawie ocen formujących i podsumowujących z kolokwium. Kryteria oceny: bardzo dobry (bdb; 5,0): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 91 - 100% dobry plus (+db; 4,5): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 81 - 90% dobry (db; 4,0): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 71-80% dostateczny plus (+dst; 3,5): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 61 - 70% dostateczny (dst; 3,0): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 51 - 60% niedostateczny (ndst; 2,0): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 0 - 50%

Literatura

Obowiązkowa

- Kaczmarek M. Wolański N. Rozwój biologiczny człowieka Od poczęcia do śmierci (wyd. 9). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe 2018: ss 741 ISBN 978-83-01-20062-6 (wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego) .
- Wolański N.: Ekologia człowieka t.2 Ewolucja i dostosowanie biokulturowe. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2006 (wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego).
- Pyrżak B., Walczak M. (red): Endokrynologia wieku rozwojowego. PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2018 (wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego).

Dodatkowa

- Korf B.R. Genetyka człowieka: rozwiązywanie problemów medycznych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2003.
- Cameron N., Bogin B. (red.) Human Growth and Development (2nd edition). Academic Press 2012.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15

Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie raportu	20
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BZC_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznawania znaczenia wiedzy i jej krytycznej oceny w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz poszerzania i aktualizowania przez całe życie wiedzy z zakresu biologii i zdrowia człowieka oraz dziedzin pokrewnych
BZC_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współpracy ze specjalistami z dziedzin pokrewnych, zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w celu zapewnienia ciągłości opieki nad klientem
BZC_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do oceny informacji udostępnianej w przestrzeni publicznej dotyczącej biologii i zdrowia człowieka oraz odpowiedzialnego udziału w dyskusji społecznej
BZC_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do służenia swoją wiedzą i umiejętnościami drugiemu człowiekowi, by z szacunkiem wspierać go w utrzymaniu lub odzyskiwaniu zdrowia
BZC_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się nowoczesnymi technikami i metodami oceny stanu biologicznego człowieka oraz prawidłowo interpretować wyniki uzyskane na podstawie wykonanych pomiarów, a także udzielać zindywidualizowanej informacji
BZC_K1_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem angielskim zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
BZC_K1_U09	Absolwent/ka potrafi w sposób kreatywny wykorzystywać i aktualizować wiedzę z zakresu biologii i zdrowia człowieka - wyszukiwać, formułować i rozwiązywać problemy, przeprowadzać krytyczną analizę i selekcję informacji pochodzących z publicznie dostępnych źródeł
BZC_K1_U10	Absolwent/ka potrafi brać udział w debacie - przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz prowadzić dyskusję w zakresie biologii i zdrowia człowieka i dyscyplin pokrewnych oraz obszarów leżących na pograniczu różnych dziedzin nauki
BZC_K1_U11	Absolwent/ka potrafi organizować pracę indywidualną oraz zespołową, współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role
BZC_K1_U12	Absolwent/ka potrafi zaplanować samokształcenie oraz podnoszenie kompetencji zawodowych
BZC_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu prawidłowości i metody oceny rozwoju biologicznego człowieka na każdym etapie ontogenezy, z uwzględnieniem czynników genetycznych, fizjologicznych i środowiskowych
BZC_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe reguły i mechanizmy funkcjonowania organizmów na poziomie populacji i ekosystemu
BZC_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie czynniki determinujące zdrowie człowieka, aktualne problemy zdrowotne ludności oraz cele i zadania zdrowia publicznego i środowiskowego
BZC_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie zagrożenia środowiskowe zdrowia człowieka, w tym epidemiologiczne, z uwzględnieniem sposobów przeciwdziałania i metod profilaktycznych
BZC_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie problemy etyczne, psychologiczne i pedagogiczne dotyczące zdrowia człowieka oraz możliwości wykorzystania osiągnięć biologii zdrowia w życiu społeczno-gospodarczym
BZC_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie reguły etyczne i prawne dotyczące badań człowieka i materiału biologicznego oraz ochrony danych osobowych, ochrony własności intelektualnej i przemysłowej